

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ เกษตรกรที่ทำกินอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ห้องที่อำเภอ สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 412 ราย

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณจากประชากรจำนวน 412 ราย เพื่อหาขนาดกลุ่ม ของตัวอย่างที่เหมาะสมต่อประชากรในแต่ละกลุ่มโดยใช้สูตรของ Naton (1993) อ้างโดย นำชัย (2538 : 150 – 151) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามทะเบียน บัญชีรายชื่อเกษตรกรที่แจ้งการถือครองพื้นที่ป่าไม้ในห้องที่ อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนเกษตรกรที่ถือครองทำกินในพื้นที่ป่าไม้ อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

ที่	ชื่อตำบล	จำนวนเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ราย)	จำนวนตัวอย่าง
1	ร้องวัวแดง	62	16
2	ออนใต้	169	42
3	ห้วยทราย	81	45
	รวม	412	103

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามแนววัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการรวบรวมและศึกษาค้นคว้าจากเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการสร้างชุดเครื่องมือแบบ สัมภาษณ์ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์เกษตรกร โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของ เกษตรกร

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ของเกษตรกรใน ปัจจุบัน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเชิงความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของที่ดินและสภาพสิ่งแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในการผลิต

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการที่ยั่งยืนด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาและในอนาคต

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นการถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการที่ดินทำกินของเกษตรกรที่ยั่งยืนในพื้นที่ป่าไม้จำนวน 6 คน

การทดสอบแบบสอบถาม

ทำการทดสอบแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรงกับเกษตรกรที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในเขต อ.คอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ จำนวน 10 คน แล้วนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม โดยการไปปรึกษากับคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาให้ถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัด (Content Validity) มากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ถือครองที่ทำกินในพื้นที่ป่าไม้ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 รายในพื้นที่ 3 ตำบล อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากเอกสารของสำนักงานป่าไม้อำเภอสันกำแพง สำนักหอสมุดและห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ได้ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science, SPSS/PC+)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมเกษตรกรผู้ถือครองที่ทำกินในพื้นที่ป่าไม้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ

(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ที่มีต่อความยั่งยืนของการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ของเกษตรกรใช้ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย Weight mean score โดยใช้สูตรดังนี้ (นำชัย, 1986 : 44)

$$\begin{aligned} \text{WMS} &= \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{\text{TNR}} \\ \text{WMS} &= \text{น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย} \\ f_1 &= \text{จำนวนความถี่ที่ได้ระบุว่าแสดงออกในความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง} \\ f_2 &= \text{จำนวนความถี่ที่ได้ระบุว่าแสดงออกในความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก} \\ f_3 &= \text{จำนวนความถี่ที่ได้ระบุว่าแสดงออกในความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ} \\ f_4 &= \text{จำนวนความถี่ที่ได้ระบุว่าแสดงออกในความคิดเห็นในระดับไม่เห็นด้วย} \\ f_5 &= \text{จำนวนความถี่ที่ได้ระบุว่าแสดงออกในความคิดเห็นในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง} \\ \text{TNR} &= \text{จำนวนของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด} \end{aligned}$$

เมื่อได้คะแนนเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในการแสดงออกในความคิดเห็นดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 แสดงออกในความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 แสดงออกในความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 แสดงออกในความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 แสดงออกในความคิดเห็นในระดับไม่เห็นด้วย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แสดงออกในความคิดเห็นในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร และของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่มีต่อความยั่งยืนของการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ของเกษตรกร วิเคราะห์โดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน